

Samfundsfag

Globalisering og økonomi

Forløbet handler om vores rigsfællesskab og hvordan livet på Færøerne hænger sammen med den globale verden. Forløbet handler om - via de to film, *Verdens bedste laks* og *En stinkende god forretning* - at sætte fokus på færingeres økonomi i en global verden.

I forløbet arbejder eleverne med bæredygtig vækst, økonomi og den tredje verden ud fra et problemorienteret perspektiv, hvor de til slut selv skal fremstille deres egen virksomhed.

Indholdet handler om de problemstillinger der opstår, når færingerne vil skabe det gode liv, og hvordan det hænger sammen med forbrug og efterspørgsel.

Forløbet kan med fordel laves tværfagligt med naturfagene, da indholdet kan vinkles til fødevareproduktion i den globale verden.

Omfang

Forløbet svarer til ca. 10 lektioner

Planlægning

Planlæg forløbet med afsæt i elementerne læringsmål, undervisningsaktiviteter, tegn på læring og evaluering.

Det forudsætter, at der er computere til rådighed til mindre grupper. De pågældende film, billeder og tekster kan ses på følgende website: www.rigsfællesskabet.dk. Det er en fordel at de mindre elevgrupper ser film og billeder og læser teksterne igen efterfølgende.

Forløbet kan endvidere planlægges i samarbejde med samfundsfag, hvis det ønskes at lave et tværfagligt forløb. Find da forløbet: *Geografi – Fødevareproduktion lokalt og globalt*.

Fra Fælles Mål til læringsmål for forløbet

Kompetenceområde	Kompetencemål
Økonomi	Eleven kan tage stilling til økonomiske problemstillinger og handle i forhold til egen økonomi og samfundsøkonomien.
Kreativitetsskompetence - I&E: Fonden For Entreprenørskab	Eleven kan arbejde vedholdende, eksperimenterende og undersøgende i enkle kreative processer på baggrund af grundlæggende faglig viden

Færdigheds- og vidensområder	Omsatte læringsmål - tegn på læring
Markedsøkonomi og blandingsøkonomi: <i>Eleven kan bruge begreberne udbud og efterspørgsel til at beskrive, hvordan markeder fungerer</i> <i>Eleven har viden om centrale principper i markedsøkonomien</i> <i>Eleven kan diskutere regulering af markeds kræfterne</i> <i>Eleven har viden om markedsøkonomi og blandingsøkonomi</i> Økonomisk vækst og bæredygtighed: <i>Eleven kan redegøre for problemstillinger og muligheder vedrørende bæredygtighed og økonomisk vækst</i> <i>Eleven har viden om bæredygtig udvikling og økonomisk vækst</i>	• Eleven kan bruge og forklare hvordan markeder fungerer via udbud og efterspørgsel • Eleven kan diskutere forbrugerens rolle i et lokalt og globalt perspektiv • Eleven kan identificere og opstille problemstillinger vedr. bæredygtig og økonomisk vækst og finde på mulige løsninger hertil

Undervisningsaktiviteter

Indledningsvis skal du finde alle videoer og billeder frem via sitet: www.rigsfællesskabet.dk
Sitet kan endvidere understøtte din faglige viden og tilgang til dette undervisningsforløb, via andre vinkler og materialer.

Arbejdsformen er primært kendetegnet ved, at eleverne arbejder i mindre grupper. Læreren vil som opstart vise sitet og de pågældende film, men efterfølgende vil han/hun fungere som vejleder. Her vil lærerens fokus være at guide eleverne ved at stille uddybende spørgsmål og lade eleverne reflektere yderligere over deres egne svar.

Forløbet kan tage udgangspunkt i følgende oplæg:

1 lektion:

- Start med at vise sitet og de to film.
- Tag en generel og overordnet snak på klassen.
Hvad tænker eleverne i første omgang?
- Herefter skal eleverne inddeles i mindre grupper.
- Grupperne skal nu arbejde videre og skal i første omgang læse de forskellige spørgsmål igennem. Herefter kan det være en fordel at grupperne genser de forskellige film og billeder, samt læser de tilhørende tekster på sitet.

2-4 lek:

- Grupperne arbejder med de mange spørgsmål, og imens er det lærerens opgave at agere vejleder og cirkulere rundt mellem grupperne.
- På sitet kan der findes flere relevante links, som grupperne med fordel kan bruge.

5 lek:

- Når grupperne har svaret på de forskellige spørgsmål, kan man med fordel lave svar-byt opgaver, vendespil eller andre korte breaks som giver eleverne mulighed for at fortælle og reflektere over deres egne svar.

6-10 lek:

- Når eleverne er færdige med deres opgaver og svar, går de videre til den selvstændige opgave - Skab din egen virksomhed.
- Derved rettes fokus mod elevernes handle- og omverdenskompetence:

Eleverne skal skabe deres egen virksomhed. Her skal de vælge, hvad de sælger og tjener penge på:

Eleverne skal vælge en vare fra Færøerne eller Grønland og lave forslag til hvilke handlemuligheder der er for varen, som skaber udvikling i det land, som varen kommer fra. I løsningen skal begreber som fx certificering, fairtrade og økologi indgå.

Eleverne skal præsentere ved fx at:

- Skrive et debatindlæg/artikel
- Lave en plakat/video/sang
- Lave en reklame
- Lave en prezi eller anden præsentationsmetode

Dette vil også kunne bruges som produkter til eksamen.

Arbejdsspørgsmål:

Filmen - *Verdens bedste laks* - fokus er på hvordan opdræt af laks skaber bæredygtig økonomisk vækst, samt at det sætter Færøerne på landkortet i New York med verdens bedste laks.

- Hvad sker der når efterspørgslen af laks stiger og kan udbuddet følge med?
- Kan de fortsætte med at opdrætte verdens bedste laks?
- Hvilke udfordringer kan dette medføre?
- Vil man gå på kompromis for at kunne følge med?
- Hvilken rolle får den amerikanske forbruger for den færøske økonomi?

- Hvordan kan amerikanerne være med til at skabe mere vækst på færøerne og hvilken rolle har færøerne selv?

Filmen *Torskehoveder* - fokus er på hvordan man skaber millioner ved salg til Afrika.

- Hvilken rolle har forbrugeren
- Er der grænser for, hvad der kan tjenes penge på?
- Kan man tjene penge på affaldsprodukter ved salg til den tredje verden?

Sammenligning:

Eleverne skal nu se nærmere på Grønlands økonomi og læse teksterne: *Opture og nedture i den grønlandske økonomi* og *Fiskeriet bærer den grønlandske økonomi*.

- Eleverne skal lave først kort beskrive hovedpointerne fra teksterne. Hvad er grønlændernes økonomiske grundlag, og hvorfor kan deres økonomi sammenlignes med filmen *Dødens Gab* af Steven Spielberg 1975?
- Eleverne skal nu sammenligne Færøernes, Grønlands og Danmarks økonomiske grundlag og se nærmere på hvordan bæredygtig økonomisk vækst skabes i de tre lande.
- Til slut skal eleverne diskutere om det er ok at Færøerne tjente penge, da EU lavede et handelsboycot mod Rusland og Færøernes salg af laks steg?

Tekster på sitet

- EU og kampen om kvoterne
- Forbrug betalt med fisk
- Verdens bedste laks
- Når pengene kommer fra fisk
- Hvem ejer havets fisk? Og hvem ejer havet?
- Opture og nedture i den grønlandske økonomi
- Fiskeriet bærer den grønlandske økonomi